

Liikenneturvallinen koulu itsearviointi

Itsearviointimateriaalin avulla koulussa on helppo tehdä tilannearvio koulun liikenneturvallisuuksien nykytilasta ja kehittämistarpeista. Materiaali toimii myös koulun liikenneturvallisuuksien suunnittelun ja seurannan apuvälineenä. Koulun johdon tuki liikennekasvatukselle on tärkeää.

Itsearviointimateriaalin käyttö:

- Valitse lomakkeen vastausvaihtoehto, joka kuvaa parhaiten koulun tämänhetkistä tilannetta.

Arvioitavat aihealueet ovat:

- Liikennekasvatus koulussa
- Koulun pihan ja lähiympäristön sekä oppilaiden koulumatkojen turvallisuus
- Yhteistyö huoltajien kanssa
- Kirjaa avokysymyksiin tarkemmin, miten arvioitu aihealue toteutuu koulussa. Näin saadaan koulussa toteutettua liikenneturvallisuuksia näkyvämmäksi koko henkilöstölle.
- Tutustu jokaisen aihealueen kohdalta löytyvään Liikenneturvan tukimateriaaliin.

Päivämäärä:

Liikennekasvatus koulussa

Liikennekasvatuksen suunnitelmallisuus

- ☐ Liikennekasvatuksesta koulussa ei ole suunnitelmaa.
- ☐ Liikennekasvatuksesta on suunnitelma, mutta sisältöjä eri vuosiluokilla ei ole kirjattu.
- ☐ **Liikennekasvatuksen sisällöt eri vuosiluokille on kirjattu.**
- ☐ Liikennekasvatuksen sisällöt eri vuosiluokilla on kirjattu paikalliseen opetussuunnitelmaan.

Millaisia kirjauksia liikennekasvatuksesta löytyy?

Liikennekasvatuksen toteutuminen

- ☐ Liikennekasvatuksen toteutumisesta ei ole tietoa.
- ☐ Liikennekasvatusta toteutetaan, mutta ei suunnitelmallisesti.
- ☒ **Liikennekasvatusta toteutetaan suunnitelmallisesti.**
- ☐ Liikennekasvatusta toteutetaan suunnitelmallisesti ja arvioiden.

Miten liikennekasvatuksen toteutumista seurataan?

Osaamisen arviointi

- ☐ Oppilaiden osaamista ei arvioida.
- ☐ Oppilaiden osaamista arvioidaan/itsearvioidaan satunnaisesti.
- ☒ **Oppilaiden osaamista arvioidaan/itsearvioidaan.**
- ☐ Oppilaiden osaamista arvioidaan/itsearvioidaan säännöllisesti.

Miten oppilaiden liikenneosaamista arvioidaan?

Opettajien/koulun henkilöstön liikennekasvatusosaaminen

- ☐ Koulun opettajat eivät osallistu liikennekasvatuksen täydennyskoulutukseen.
- ☐ Koulun opettajat päivittävät liikennekasvatusosaamistaan mm. Liikenneturvan tuottamilla materiaaleilla.
- ☒ **Koulun opettajat osallistuvat liikennekasvatuksen täydennyskoulutukseen.**
- ☐ Koulun opettajat osallistuvat liikennekasvatuksen täydennyskoulutukseen ja koulutusmääriä seurataan.

Millaista koulutusta opettajille järjestetään?

Liikenneturva suosittelee, että joka vuosiluokalla on vähintään neljä tuntia liikennekasvatusta, joka kattaa eri vuodenaikoihin liittyvät erityispiirteet. Liikennekasvatuksen sisältöjen kirjaaminen koulun suunnitelmaan tukee systemaattista liikennekasvatusta.

➔ **Vinkki:** Liikennekasvatuksen teemat jokaisella vuosiluokalla voidaan kirjata koulun vuosikelloon. Näin varmistetaan säännöllinen ja opetussuunnitelman mukainen liikennekasvatus. Vuosiluokittainen liikennekasvatus on helppo suunnitella Liikenneturvan valmiiden vuosikellopohjien ja tukimateriaalien avulla.

➔ **Vinkki:** Valtakunnalliseen liikenneturvallisuusviikkoon osallistuminen on helppo tapa aloittaa syyslukukauden liikennekasvatus.

➔ **Materiaali:**

Liikennekasvatuksen vuosikello- helppo tapa suunnitella lukuvuoden liikennekasvatus

Liikenneturvallisuusviikon materiaalit ja vinkkiwebinaarit

Liikenneaiheisia itsearviointilomakkeita alakouluun

Maksuton täydennyskoulutus opettajille

Koulun pihan ja lähiympäristön sekä oppilaiden koulumatkojen turvallisuus

Koulussa tehdään koulun pihan ja lähiympäristön turvallisuustarkasteluja.

☐

Ei tehdä

☐

Ajoittain

☐

Suunnitelmallisesti
(mutta ei vuosittain)

☐

Vuosittain

Miten koulun pihan ja lähiympäristön liikenneturvallisuustarkastelu toteutetaan?

Kenen vastuulla liikenneturvallisuustarkastelun tekeminen on?

Koulussa tehdään oppilaiden koulumatkojen turvallisuustarkasteluja.

☐

Ei tehdä

☐

Ajoittain

☐

Suunnitelmallisesti
(vuosiluokat nimetty)

Miten oppilaiden koulumatkoja tarkastellaan?

Millä vuosiluokilla oppilaiden koulumatkoja tarkastellaan?

Liikenneturva suosittelee, että koulumatkojen liikenneturvallisuustarkasteluja tehdään koulun alkaessa ensimmäisellä luokalla sekä myöhemmin tarvittaessa (esim. kulkutapojen tai koulumatkan muuttuessa). Oppilaat ja oppilaiden huoltajat (1. luokka) on tärkeä osallistaa koulumatkojen turvallisuustarkastelujen tekemiseen.

- ➔ **Vinkki:** Koulun pihan ja lähiympäristön tarkastelu voidaan yhdistää esim. osaksi koulun vuosittaista turvallisuuskävelyä syksyisin. Tarkastelussa voidaan hyödyntää Liikenneturvan valmista lomaketta: Koulun pihan ja koulun lähiympäristön turvallisuustarkastelu.
- ➔ **Vinkki:** Koulumatkojen turvallisuudesta ja vaaranpaikoista voidaan tehdä kysely oppilaille ja huoltajille. Kyselyssä voidaan hyödyntää Liikenneturvan valmista lomaketta: Koulumatkojen turvallisuustarkastelu
- ➔ **Materiaali:** **Ohje ja lomakkeet koulun liikenneympäristön ja koulumatkojen turvallisuustarkasteluun**

Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö huoltajien kanssa – tulevat ekaluokkalaiset

- ☐ Tulevien ekaluokkalaisten huoltajia ei ohjeisteta koulumatkojen periaatteista sekä käytänteistä saattoliikenteessä.
- ☐ Koulun saattoliikenteestä on ohjeet esim. koulun kotisivuilla, joihin tulevien ekaluokkalaisten huoltajat voivat tutustua.
- ☐ **Tulevien ekaluokkalaisten huoltajia ohjeistetaan koulumatkojen periaatteista sekä käytänteistä saattoliikenteessä keväällä.**
- ☐ Koulun liikennekasvatuksen ja liikenneturvallisuuden periaatteet avataan tulevien ekaluokkalaisten huoltajille.

Millaisia ohjeita koulusta löytyy koulumatkoihin liittyen?

Yhteistyö huoltajien kanssa – saattoliikenne / muuttuneet liikennejärjestelyt

- ☐ Huoltajia ei tiedoteta saattoliikennejärjestelyistä sekä mahdollisista muuttuneista liikennejärjestelyistä.
- ☐ Saattoliikennejärjestelyistä sekä mahdollisesti muuttuneista liikennejärjestelyistä löytyy tietoa koulun kotisivuilta.
- ☐ **Huoltajia tiedotetaan saattoliikennejärjestelyistä sekä mahdollisesti muuttuneista liikennejärjestelyistä.**
- ☐ Saattoliikenteen ja koulumatkojen ohjeistukset on julkaistu koulun kotisivuilla. Näistä tiedotetaan lukuvuoden alkajaisiksi. Koulun väki ohjaa ja opastaa lukuvuoden alussa koululaisia ja huoltajia koulun ympäristössä. Näin toimitaan myös liikennejärjestelyjen muuttuessa.

Millaisia sääntöjä/ohjeita koulusta löytyy saattoliikenteeseen liittyen (esim. koulun alueella liikkuminen, jättö/noutopaikat, pysäköinti)?

Yhteistyö huoltajien kanssa – koulumatkojen turvallisuus

- ☐ Huoltajien kanssa ei käsitellä koulumatkojen liikenneturvallisuutta.
- ☐ Huoltajien kanssa voidaan tehdä yhteistyötä esim. turvavarusteiden käytön tukemisessa.
- ☒ **Huoltajien kanssa keskustellaan koulumatkojen liikenneturvallisuudesta (esim. vanhempainillat) ja sovitaan yhteisistä periaatteista.**
- ☐ Huoltajien kanssa keskustellaan koulumatkojen turvallisuudesta ja sovitaan yhteisistä periaatteista. Koulussa järjestetään liikenneturvallisuustapahtumia yhteistyössä huoltajien kanssa.

Millaista muuta yhteistyötä vanhempien kanssa tehdään?

Liikenneturva suosittelee, että liikenneturvallisuusaiheita käsitellään vanhempainilloissa ja huoltajille tiedottamisessa. Hyviä aiheita ovat esim. koulukuljetukset, saattoliikenne, koulumatkojen kulkutavat ja niihin liittyvät säännöt sekä turvavarusteet (heijastin, kypärä, pyörän valot).

➔ **Vinkki:** Lyhyitä, valmiita viestejä ajankohtaisista aiheista on helppo lähettää vanhemmille koulussa käytössä olevan viestintäsovelluksen (esimerkiksi Wilman) kautta. Hyviä ajankohtia voivat olla esim. koulun aloitus elokuussa, liikenneturvallisuusviikko syyskuussa, heijastinpäivä lokakuussa, pyöräilyviikko toukokuussa.

➔ **Vinkki:** **Liikenneturvan aluetoimipisteistä** voi kysyä vinkkejä ja apua vanhempainiltojen liikenneaiheiden käsittelyyn.

➔ **Materiaali:**
Liikenneturvan vinkit koulumatkan suunnitteluun ja harjoitteluun
Vinkkejä yläkoulun aloittavien lasten huoltajille

Huoltajille tiedottamisessa voi hyödyntää Liikenneturvan verkkosivuilta löytyvää materiaalia:

Koulukuljetus (yleistä tietoa koulukuljetuksista)

Turvallisesti linja-autossa ja koulukuljetuksissa (oppilaiden turvalliset toimintatavat koulukuljetuksissa)

Kävelevä/pyöräilevä koulubussi (aikuinen saattamassa useampaa lasta)

Heijastin

Pyöräily

Pyöräilykypärä